

formandskab, blive udarbejdet et handlingsprogram for 2006-2009. Handlingsprogrammet skal godkendes af Nordisk Råd på rådets session i efteråret 2005.

Det nordiske el-marked er et konkret eksempel på et velfungerende regionalt el-marked som er unikt både i et europæisk og et globalt perspektiv. Målet med det nordiske el-samarbejde er at opnå økonomiske, energimæssige og miljømæssige fordele samt sikre elforsyningen. Strømsvigtet i Sydsverige og Danmark i efteråret 2003 har intensiveret samarbejdet blandt myndigheder og de ansvarlige for bl.a. el-transmission. I 2004 er der bl.a. lavet en analyse af sårbarheden i det nordiske el-marked, samt en analyse af konsekvenserne for Norden af den europæiske kvotehandel med klimagasser. Med henblik på det fremtidige samarbejde er der udarbejdet et udkast til vision for det videre samarbejde. Visionen peger på en række tiltag for at forbedre netstrukturen i Norden, herunder at analysere investeringsbehov, forskellige organisations- og finansieringsmodeller for fælles nordiske investeringer, samt øget samordning af transmissionsansvaret. Endvidere lægges op til øget fokus på fælles nordisk påvirkning af beslutninger vedrørende EU's indre marked for el samt, at identificere og fjerne eventuelle barrierer for bedre forbrugerfleksibilitet.

På klimaområdet er der indgået en aftale om at anvende Østersøregionen som testområde for Kyoto-protokollens fleksible mekanismer – den såkaldte Testing Ground Agreement – som de nordiske lande samt Estland, Letland, Litauen og Tyskland har undertegnet. Derudover har de nordiske lande etableret en investeringsfacilitet – Testing Ground Facility – i tilknytning til den nordiske miljøfinansieringsinstitution NEFCO med henblik på at gennemføre en række konkrete JI-projekter i regionen, herunder Rusland. Det fremtidige klimasamarbejde vil bl.a. fokusere på en succesfuld implementering af Testing Ground-samarbejdet, herunder fremme af en miljø- og omkostningseffektiv udvikling og implementering af Kyoto-mekanismerne, sikre en bred deltagelse fra den private sektor, samt følge op på den nordiske strategi for bæredygtig udvikling og på verdenskonferencen om vedvarende energi og energieffektivitet i Bonn i juni 2004.

Det regionale samarbejde har fået nye rammer i og med de nye landes optagelse i EU. Dialogen med de baltiske lande vil ske gennem faste møder mellem de nordiske og baltiske energiministre med fokus på den europæiske dags-

orden på energiområdet. Energisamarbejdet er i Østersøregionen forankret i BASREC – Baltic Sea Regional Energy Co-operation – hvor de nordiske lande spiller en afgørende rolle for samarbejdets fremdrift. Der har været afholdt en stor konference – »Den nordlige dimension set i et BASREC-perspektiv« – med fokus på bl.a. energiprojekter, investeringer, bioenergi og energieffektivitet. Nordisk Ministerråd har endvidere et samarbejde med den Rusland med fokus på energispørgsmål knyttet til Nordvestrusland.

Sundhed

De nordiske ministre for social-, sundheds-, narkotika- og ligestillingsspørgsmål har på deres respektive ministerrådsmøder i 2004 vedtaget en strategi for Nordisk Ministerråds aktive deltagelse i »Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being«, hvori 15 stater, Europa Kommissionen og syv internationale organisationer deltager. Partnerskabet fokuserer på smitsomme sygdomme, forebyggelse af livsstilsrelaterede sygdomme samt fremme af en sundheds- og socialt befordrende livsstil og omfatter de tre sektorer; social- og sundhedssektoren, narkotikasektoren samt ligestillingssektoren. Det kan i den sammenhæng nævnes, at de nordiske og baltiske ministre for narkotika-spørgsmål i efteråret 2003 vedtog en deklaration – den såkaldte »Lund Deklaration« – der beskriver rammerne for et nordisk-baltisk samarbejde på narkotikaområdet.

Som en del af sektorens arbejde med at nedbryde grænsehindre mellem de nordiske lande har social- og sundhedsministrene besluttet at bygge videre på det nordiske samarbejde om kvalitetsmåling i sundhedssektoren, som blev startet i 2000 under det seneste danske formandskab for Nordisk Ministerråd. Samarbejdet har som overordnet formål at skabe grundlag for kvalitetssammenligninger i og mellem de nordiske sundhedsvæsen.

Arktisk satsning

Et nordisk arktisk samarbejdsprogram blev godkendt i 2001 og udskilt fra Nærområdeprogrammet for at gøre en særskilt indsats for at identificere relevante arktiske projekter. Det eksisterende arktiske samarbejdsprogram har således været i kraft siden 2002, og det skal efter planen revideres i 2005.

Indsatsen har allerede resulteret i en markant øgning af antallet af ansøgninger. Nordisk Ministerråd viser herudover politisk opmærksom-